

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА

Месечната инфлация е -1.0% , а годишната инфлация е 1.2% . Инфлацията е измерена чрез ИПЦ, като месечната инфлация се отнася за септември 2024 г. спрямо предходния месец, а годишната инфлация е за септември 2024 г. спрямо същия месец на предходната година.

През септември 2024 г. спрямо предходния месец най-голямо е намалението на цените в групите: „Развлечения и култура“ (-13.7%), „Ресторанти и хотели“ (-2.5%), „Транспорт“ (-2.0%) и „Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома“ (-0.7%). Най-голямо увеличение е регистрирано в групите: „Образование“ ($+3.3\%$), „Облекло и обувки“ ($+0.8\%$), „Хранителни продукти и безалкохолни напитки“ ($+0.6\%$) и „Алкохолни напитки и тютюневи изделия“ ($+0.3\%$).

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

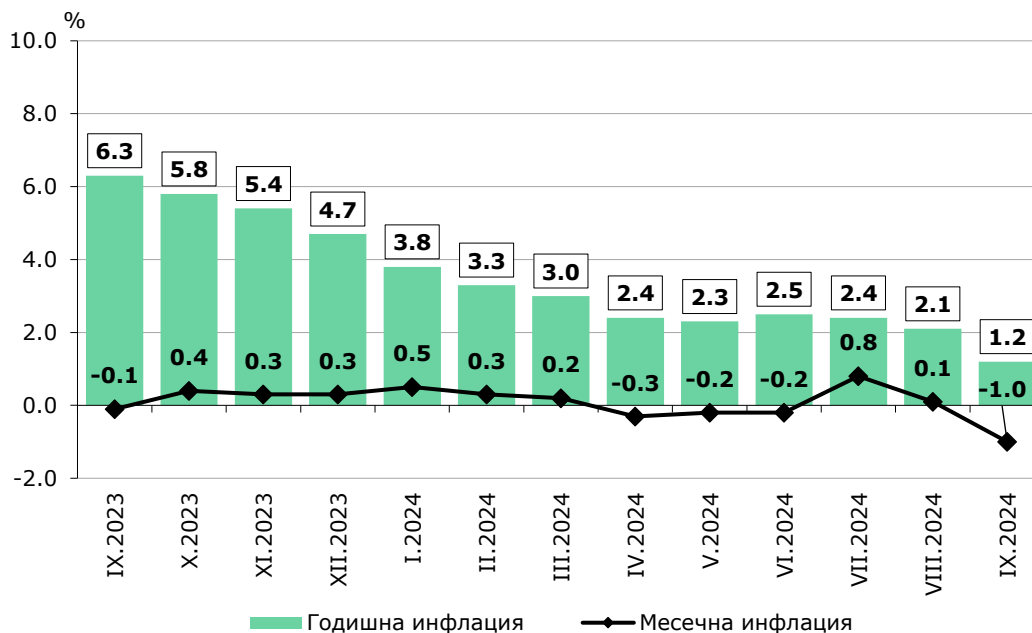
През септември 2024 г. **месечната инфлация** е -1.0% , а **годишната инфлация** за септември 2024 г. спрямо септември 2023 г. е 1.2% ¹.

Инфлацията от началото на годината (септември 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0.1% , а средногодишната инфлация за периода октомври 2023 - септември 2024 г. спрямо периода октомври 2022 - септември 2023 г. е 3.2% .

¹ Според методологията за индекса на потребителските цени (ИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 6 и 7 и табл. 1 от приложението.

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

Месечна инфлация

През септември 2024 г. цените на стоките и услугите са намалели в следните потребителски групи:

- „Развлечения и култура“ - намаление с 13.7%;
- „Ресторанти и хотели“ - намаление с 2.5%;
- „Транспорт“ - намаление с 2.0%;
- „Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома“ - намаление с 0.7%;
- „Съобщения“ - намаление с 0.2%;
- „Разнообразни стоки и услуги“ - намаление с 0.1%.

По-високи са цените на стоките и услугите в следните потребителски групи:

- „Образование“ - увеличение с 3.3%;
- „Облекло и обувки“ - увеличение с 0.8%;
- „Хранителни продукти и безалкохолни напитки“ - увеличение с 0.6%;
- „Алкохолни напитки и тютюневи изделия“ - увеличение с 0.3%;
- „Здравеопазване“ - увеличение с 0.1%.

Без промяна остават цените на стоките и услугите в група „Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива“.

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА

През месец септември 2024 г. са намалели цените на следните хранителни продукти: зрял лук - с 13.7%, грозде - с 9.1%, пипер - със 7.3%, ябълки - с 5.8%, леща - с 2.8%, маргарин - с 2.3%, маслини - с 2.1%, плодови сокове - с 2.0%, кафе - с 1.7%, ориз - с 1.4%, боб - с 1.4%, брашно - с 1.1%, месо от домашни птици - с 1.1%, замразена риба - с 0.9%, минерална вода - с 0.9%, ракии - с 0.7%, какао - с 0.6%, типов и ръжен хляб - с 0.6%, сухи сладкарски изделия - с 0.5%, газирани напитки - с 0.5%, шоколад и шоколадови изделия - с 0.4%, трайни колбаси - с 0.3%, кисели млека - с 0.3%, захар - с 0.3%, зрял чесън - с 0.2%, яйца - с 0.2%, и други.

Увеличени са цените на следните хранителни продукти: домати - с 10.0%, краставици - с 8.9%, цитрусови и южни плодове - с 8.6%, листни зеленчуци - с 4.4%, зеле - с 3.8%, извара - с 3.7%, млечни масла - с 2.3%, сладолед - с 2.2%, олио - с 1.7%, бира - с 1.7%, прясна и охладена риба - с 1.5%, месо от едър рогат добитък - с 1.3%, пълномаслено прясно мляко - с 1.2%, сирене - с 1.2%, оцет - с 1.0%, свинско месо - с 1.0%, гъби - с 0.9%, сушени зеленчукови подправки - с 0.8%, нискомаслено прясно мляко - с 0.8%, кашкавал - с 0.5%, малотрайни колбаси - с 0.3%, вина - с 0.3%, бял хляб - с 0.2%, сол - с 0.2%, мляно месо (кайма) - с 0.2%, и други.

В групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: хотели във ваканционни центрове и курорти - с 29.0%, международни полети - с 27.7%, пакетни услуги за почивка и туристически пътувания - с 22.6%, прахосмукачки - с 3.9%, дизелово гориво - с 3.5%, бензин А95Н - с 3.3%, бензин А100Н - с 2.6%, въглища - с 2.6%, готварски печки - с 2.3%, препарати за почистване на съдове - с 1.7%, мебели - с 1.1%, хладилници - с 1.1%, перални и съдомиялни машини - с 1.0%, прахове за пране - с 0.8%, велосипеди - с 0.8%, телевизори - с 0.7%, пелети - с 0.6%, продукти за лична хигиена и козметични продукти - с 0.6%, климатични инсталации - с 0.5%, гуми за автомобили и велосипеди - с 0.5%, дърва за отопление - с 0.5%, обувки - с 0.1%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 0.1%, и други.

При нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: курсове за водачи на ЛТС - с 2.8%, висше образование - с 2.8%, куриерски услуги - с 2.6%, поддържане и ремонт на ЛТС - с 1.7%, цветарство - с 1.6%, кина и театри - с 1.6%, облекло - с 1.2%, централно газоснабдяване - с 1.2%, почистващи и дезинфекционни средства (течни препарати за почистване на дома) - с 0.9%, метан за ЛТС - с 0.8%, бръснаро-фризьорски услуги и услуги за поддържане на добър външен вид - с 0.7%, услуги по обществено хранене - с 0.6%, резервни части за ЛТС - с 0.5%, отоплителни уреди - с 0.4%, принадлежности за ЛТС - с 0.3%, цигари - с 0.3%, услуги за текущ ремонт и поддържане на жилище - с 0.3%, газообразни горива за битови нужди - с 0.2%, бойлери - с 0.2%, и други.

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА

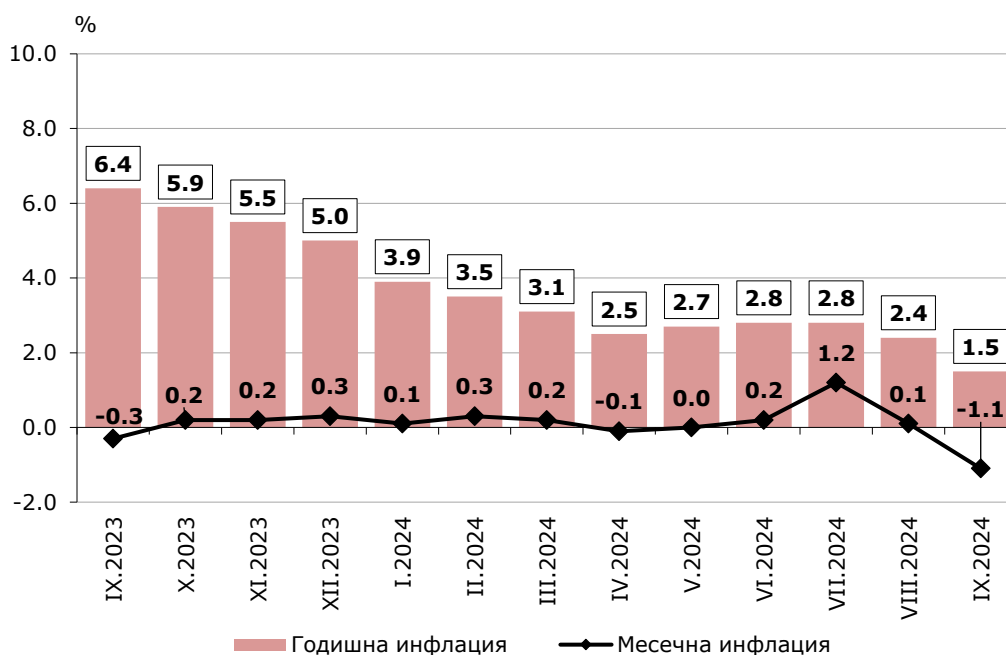
Регистрирано е увеличение на цените на лекарствените продукти - с 0.2%. Лекарските и стоматологичните услуги са се увеличили съответно с 0.4 и 0.1%.

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

През септември 2024 г. **месечната инфлация** е -1.1%, а **годишната инфлация** за септември 2024 г. спрямо септември 2023 г. е 1.5%¹.

Инфлацията от началото на годината (септември 2024 г. спрямо декември 2023 г.) е 0.8%, а средногодишната инфлация за периода октомври 2023 - септември 2024 г. спрямо периода октомври 2022 - септември 2023 г. е 3.4%.

Фиг. 2. Инфлация, измерена чрез ХИПЦ, по месеци

Месечна инфлация

Според ХИПЦ през септември 2024 г. цените на стоките и услугите са намалели в следните потребителски групи:

- „Ресторанти и хотели“ - намаление с 6.6%;

¹ Според методологията за хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ). За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 6 и 7 и табл. 2 от приложението.

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА

- „Развлечения и култура“ - намаление с 4.6%;
- „Транспорт“ - намаление с 3.0%;
- „Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома“ - намаление с 0.4%;
- „Съобщения“ - намаление с 0.2%.

По-високи са цените на стоките и услугите в следните потребителски групи:

- „Образование“ - увеличение с 3.1%;
- „Облекло и обувки“ - увеличение с 1.2%;
- „Хранителни продукти и безалкохолни напитки“ - увеличение с 0.3%;
- „Алкохолни напитки и тютюневи изделия“ - увеличение с 0.2%;
- „Здравеопазване“ - увеличение с 0.1%;
- „Разнообразни стоки и услуги“ - увеличение с 0.1%.

Без промяна остават цените на стоките и услугите в група „Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива“.

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Според **индекса на цените за малката кошница** през септември 2024 г. цените на стоките и услугите остават без промяна на месечна база и увеличение с 0.6% от началото на годината¹.

Цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с 0.5%;
- услуги - увеличение с 0.1%;
- нехранителни стоки - намаление с 0.8%.

¹ За повече информация виж „Методологични бележки“ на стр. 6 и 7 и табл. 3 от приложението.

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерват общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. При изчисляването му за 2024 г. за тегла се използват данни за крайните парични потребителски разходи на домакинствата (КППРД) - вътрешна концепция за 2022 г., които са преразгледани и актуализирани, за да бъдат представителни за 2023 г., следвайки методологичните препоръки на Евростат относно конструирането на теглата на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите¹.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 **от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ** и всички индекси се изчисляват и публикуват **при база 2015 година**. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник

¹ Насоки относно конструирането на тегла на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите, Евростат, Дирекция С „Макроикономическа статистика“, 3.02.2020 г.: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Guidance-on-the-compilation-of-HICP-weights-in-case-of-large-changes-in-consumer-expenditures.pdf>.

ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА

на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

Индексите на потребителските цени с **натрупване от началото на годината** измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Статистическа област: Инфлация и индекси на потребителските цени:

[Инфлация и индекси на потребителските цени | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

ИС ИНФОСТАТ: Потребителски цени:

https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/module.jsf?x_2=68

Метаданни и методология:

[Индекси на потребителските цени \(ИПЦ\) | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

Калкулатори на инфлацията:

[Калкулатори на инфлацията | Национален статистически институт \(nsi.bg\)](#)

**ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА
СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА**

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за септември 2024 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла	IX.2024		
		август 2024 = 100	декември 2023 = 100	септември 2023 = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	99.0	100.1	101.2
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	31.322	100.6	101.9	102.4
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.717	100.3	104.7	105.6
03 Облекло и обувки	4.216	100.8	93.7	97.7
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	15.009	100.0	101.5	102.7
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	5.753	99.3	99.1	99.6
06 Здравеопазване	7.748	100.1	101.0	101.8
07 Транспорт	9.278	98.0	97.6	95.3
08 Съобщения	5.028	99.8	95.8	95.6
09 Развлечения и култура	6.343	86.3	89.0	98.6
10 Образование	0.424	103.3	104.9	106.1
11 Ресторанти и хотели	5.344	97.5	105.7	107.2
12 Разнообразни стоки и услуги	4.819	99.9	102.7	103.5
Хранителни стоки	32.646	100.6	101.9	102.4
Нехранителни стоки	35.089	99.4	98.0	98.1
Обществено хранене	4.461	100.6	105.1	106.8
Услуги	27.804	96.4	100.0	102.9

**ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА
СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА**

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за септември 2024 година

Потребителски групи	Тегла	IX.2024			
		2015 = 100	август 2024 = 100	декември 2023 = 100	септември 2023 = 100
	%	%			
00 Общ ХИПЦ	1000.000	137.25	98.9	100.8	101.5
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	233.022	171.05	100.3	102.2	102.5
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	54.937	130.62	100.2	104.5	105.4
03 Облекло и обувки	40.058	103.76	101.2	94.0	97.6
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	119.313	150.27	100.0	101.5	102.5
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	69.103	125.44	99.6	99.7	100.0
06 Здравеопазване	74.193	125.11	100.1	100.9	101.7
07 Транспорт	139.919	118.60	97.0	98.4	96.7
08 Съобщения	49.875	90.05	99.8	95.8	95.6
09 Развлечения и култура	64.537	117.38	95.4	95.8	100.3
10 Образование	16.929	156.83	103.1	104.6	105.6
11 Ресторанти и хотели	80.188	170.57	93.4	106.6	107.7
12 Разнообразни стоки и услуги	57.926	143.08	100.1	102.9	103.8

**ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА
СЕПТЕМВРИ 2024 ГОДИНА**

Таблица 3

**Верижни индекси на цените за малката кошница
от 100 социалнополезни и жизненонеобходими
стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от
домакинствата за септември 2024 година**

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		IX.2024 август 2024 = 100
Общ ИЦМК	100.000	100.0
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	50.930	100.5
Облекло и обувки	4.172	100.6
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	23.645	99.9
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайното поддържане на дома	2.703	101.4
Здравеопазване	11.882	100.1
Транспорт	0.758	100.4
Съобщения	0.092	100.1
Развлечения и култура	0.606	70.6
Разнообразни стоки и услуги	5.212	98.5
Хранителни стоки	50.930	100.5
Нехранителни стоки	28.855	99.2
Услуги	20.216	100.1